

**Prof.dr Vaso Bojanić, redovni profesor, naučni savjetnik
Evropskog defendologija centra, Banja Luka**

ZLATNA ČESTICA DOBROTE POSTOJI U SVAKOME OD NAS

U potrazi za zlatnom česticom ne moramo prvo putovati na druge planete da bi spoznali istinu. Mi nismo beznačajne zlatne čestice u prostranom i beskrajnom Univerzumu. Promišljeno stvaranje donosi veliko zadovoljstvo ljudima kroz sopstveno iskustvo. Vaše životno iskustvo je jedinstveno i lično, i manifestuje suštinu onoga o čemu razmišljate danas. Ideja zlatne čestice se zasniva na činjenici da smo mi jedinstveni, neponovljivi mikrokosmos, cijeli kosmos u malom. To znači da je sve čemu težimo i sve što doživljavamo, baš sve, unutar nas. Ako želite nešto da promijenite, to činite iznutra, ne spolja. Ništa nije važno osim onoga što radimo u sadašnjem trenutku. Pobjediti svoje slabosti i promijeniti način razmišljanja čovjek može samo danas, ali ne i sutra. Čovječe, pazi šta pričaš, razmisli malo, prije nego što nešto kažeš! Svaka naša misao se čuje i dobija odgovor, ali dobijete ono što osjećate u vezi sa onim o čemu mislite. Svaki čovjek sam pravi svoj izbor i poslije snosi svoje posljedice. Sama ideja je u totalnoj odgovornosti i vjeri. Živjeti bez nade znači prestati živjeti, a istinska sreća ne leži u sreći, nego u njenom postizanju. Ne postoji ništa i niko koga bismo krivili. Sve smo mi, to je naš život.

Prava moć dobrog čovjeka ne ogleda se u pobjedi nad drugim ljudima, nego, pobjediti sebe samog. I zato mudri ljudi čitaju mudre knjige i samoga sebe. Želja za radom tako je rijetka vrlina da je treba ohrabrivati. Rad je zadovoljstvo razuma, a nerad je naslada mašte. Rad daje smisao životu, čovjek koji radi napreduje i duhovno, a ne samo materijalno. Ljudi moraju da nauče kako se misli, ali misliti nije lako. Ono što svako o sebi samom misli, određuje njegovu sudbinu. Čovjek je ono u šta vjeruje. Prvi uslov ljudske dobrote jeste voljeti, a drugi poštovati. Tada ćemo shvatiti da u sebi nosimo sva duhovna blaga jednog svijeta, svijeta iz koga smo nastali i u kojeg se ponovo vraćamo. Na taj način stvorićemo svoje veliko djelo od suštinskog interesa za čovječanstvo, a ono što je korisno za čovjeka to je i plemenito. Imaćemo snage da živimo za druge, da volimo svoj život i da tu ljubav prenesemo na druge ljude. Ne znamo odakle dolazi, ali verujemo da postoji zlatna čestica dobrote u svakome od nas. Sjetimo se da je oko

40 posto osjećaja sreće pod kontrolom naše volje. To znači da ima stvari koje možemo učiniti da bismo povećali našu sreću. Trošimo mnogo vremena žaleći se na ono što nam se događa, a to je gubitak vremena i napora.

Za tri minuta, stvoreno je 98 procenata sveukupne materije koja postoji ili će ikad postojati. Prosječan ljudski život ne traje duže od malih 650.000 sati. Vrijeme nas upozorava da smo kratkotrajna bića na Zemlji te da svoje obaveze moramo izvršavati odmah. Na nivou hemije, život je krajnje jednostavan. Ugljenik, vodonik, kiseonik i azot, i malo drugih elemenata. To je čovjek i to je sve što mu treba. Čovjeku se može oduzeti sve osim jednoga, osnovne ljudske slobode da u svim okolnostima izabere svoje mišljenje, da prihvati svoj vlastiti put. Da biste bili srećni, nužno je da uživajte u onome što imate. Ne tražite smisao sreće nego uživajte u životu. Sve ima svoje granice.

Naša zlatna čestica je istina, ljubav, radost i život. Mi smo ljudska bića koja moramo biti spremni za različite puteve u saznanju istine. Držimo se novog puta i starog prijateljstva. Dužni smo stvoriti novo doba u kome će ljudi, životinje i biljke u miru živjeti zajedno u skladu sa zakonima prirode i zaveštanjem predaka. Lijepa i produktivna ideja, novi način gledanja na život.

Svijet je šahovska ploča na kojoj svako ima svoju ulogu i igra svoju igru. Zato je naš život naša najljepša igra. Simbolika šaha u 21. vijeku prevazilazi njegovo suštinsko razumijevanje. Ova velika borba između sila svjetlosti i sila tame, igra se u svijetu u kom živimo i u nama samima. Trebamo postati svjesni toga da smo i mi ljudi jedan mali dio prirode i da planeta bez nas može, ali mi bez nje ne možemo. Svijet bez ljubavi je svijet bez vrijednosti. Ljubav nikad ne prestaje. Bez poštovanja nema istinske ljubavi. Naš životni put je put služenja, istine, pravde i ljubavi. Potpunu kontrolu imamo nad vlastitim mislima. To je najvažnija istina poznata ljudima. Ona odražava našu božansku prirodu. Bez brige, svi smo mi u božijoj misiji i uvijek će biti prilika. Slobodni smo da odaberemo pravac sopstvenog razmišljanja. Tada ćemo od života dobiti sve što poželimo.

Da li znate da prva 4 poteza u šahu možete odigrati na 318.979.564.000 načina? Šahista koji analizira 8 poteza unaprijed suočen je sa više mogućih pozicija nego što u Svemiru ima galaksija! Ko je šah izmislio i kada je nastao, ostaje i dalje misterija i nepoznanica. Iako šahovski kompjuteri 200 miliona puta računaju brže od šahiste, iako računaju 18 poteza unaprijed, oni su trenutno nemoćni u odnosu

na broj mogućnosti u šahu. Četrdeset poteza, koliko traje prosječna šahovska partija, uključuje fantastičnih, 10^{120} kombinacija, što je daleko više od broja atoma u Svemiru. Ako se slučajno nalazimo u Kosmosu, šansa da bismo se našli na Zemlji je manja od jedne na milijardu triliona biliona ili 10^{33} .

Naš Mliječni Put obuhvata najmanje 17 milijardi različitih planeta čija je veličina slična Zemljinoj. Nesumljivo je postojanje planeta sličnih Zemlji, sa sličnim sastavom plemenitih gasova, sa sličnom gravitacijom, florom, a možda i faunom. Pretpostavka da samo na onoj planeti, koja je slična Zemlji, može postojati i razvijati se život, u suštini je naučno neodrživa. Na osnovu naučnih istraživanja, postoji deset puta više zvijezda u vidljivom svemiru nego što ima zrna pijeska na svim plažama i pustinjama na svijetu. Na Zemlji, prema procjeni, živi dva miliona raznih živih bića. Među tim živim bićima postoji nekoliko hiljada bića koja, prema uobičajnim pravilima, ne bi mogla živjeti, ali ipak žive.

Starost Svemira se procjenjuje na osam do četrdeset milijardi godina. O nastanku Svemira postoji više teorija i više polaznih gledišta u razmatranju njegovog početka i porijekla, naučno i teološko. Ove teorije su dio nauke koja se zove kosmologija i ona se bavi isključivo istraživanjem po naučnom metodu. Zemljina kora je stvorena prije otprilike četiri milijarde godina, ali tek prije milion godina je počeo da se razvija čovjek. Što je to prema milijardama godina prošlosti Svemira. Nama je trebalo 400.000 godina da bismo postali ovakvi kakvi smo danas?

Nakon pokretanja “mašine” u CERN-u, dugačke 30 kilometara, čestice koje se sudaraju su putovale u suprotnim smjerovima tolikom brzinom da su cijelu dužinu u jednoj sekundi obišli 11.245 puta. Rezultat mašine za ubrzavanje i razbijanje protona i jezgara treba da otkrije tajnu nastanka Svemira, kroz simulaciju Velikog praska. On je dugo vremena prisutan kao teorija i može se reći da je najsveobuhvatnija i najtačnija verzija istine o događajima koji su doveli do stvaranja svijeta. Model Velikog praska je događaj stvaranja materije, energije, vremena i prostora.

Crna rupa je nebesko tijelo koncentrisano od mase sa gravitacionim poljem tako jakim da izlazna brzina iz najbližih tačaka prelazi brzinu svjetlosti. Ništa, pa ni svjetlost, ne može izaći iz njene gravitacije, pa je tako dobila ime crna rupa. Kosmos je grčka riječ za poredak Svemira, što je suprotno od riječi kaos. Kad je

nastao Svemir postojali su samo vodonik i helijum. Osnovni princip kosmologije je da je univerzum u svojoj ukupnosti homogen i izotropan. To podrazumijeva duboku povezanost svih stvari kao na šahovskoj ploči, ako je posmatramo kao mini mikro kosmos.

Šah i šahovski programi daju nam obilje podataka za shvatanje nekih drugih zakonitosti nastanka svijeta i fizike uopšteno. U šahu, uz proračun, postoje još dva ključna elementa igre, pozicioni i strateški. I tu je šahista jak, ali problem je što svaka partija ima i nezaobilaznu taktičku fazu, kada dolazi do zapleta i raspleta sa brojnim mogućnostima koje treba tačno izračunati, što je osnovni problem. Šahista posjeduje dva moćna oružja u šahu: maštu i intuiciju. Mašta je jača od logike i omogućava šahisti brojna strateška rješenja. Ona je temelj originalnosti, a to kompjuter trenutno nema. Nove ideje za njega su veliki izazov i postavlja se pitanje granica. Intuicija je već oblast nerazumljivog, spoznajnog, specifična za svakog čovjeka. Nema objašnjenja odakle nam dolazi osjećaj za opasnost i rješenje za konkretnu poziciju. Intuicija, uz stečeno iskustvo, omogućava vrhunskim šahistima da svedu posmatranje na svega 2-3 poteza u poziciji, dok kompjuter mora gledati i 99,99% suvišnog materijala.